

בית משפט השלום בתל אביב

ת"פ 50883-12-16

קבוע לשמיעת עדות לתאריכים

23.12.18, 20.12.18, 16.12.18

בפני כב' השופט שמואל מלמד**המבקשת:**

רקפת
על-ידי ב"כ עו"ד איל כהן, עו"ד אופיר
סטריטנוב ועו"ד ירון לונדון
רחוב מנחם בגין 7, רמת גן 52521
טלפון: 03-6116299; פקס: 03-6116266

בעניין שבין:

המאשימה:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

-נגד-

הנאשמים:

ברק כהן ואח'

בקשה לשמיעת עדות בדלתיים סגורות ובאמצעות היועדות חזותית

בית-המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות על שמיעת עדותה של עדת התביעה, הגב' רקפת רוסק עמינח (להלן-"המתלוננת"), בדלתיים סגורות ובאמצעות היועדות חזותית (Video Conference).

ואלה נימוקי הבקשה:

1. לקראת המועדים הנ"ל שנקבעו לשמיעת עדותה של המתלוננת גוברים חששותיה, כמו גם חששות הגורמים האמונים על הביטחון בבנק לאומי, מפני התנהגותו מטילת המורא של הקהל אשר צפוי להגיע ולבקש להתעמת איתה בחניון בית-המשפט, במעלית, במסדרונות ובאולם בית-המשפט, לפני הדיון, במהלכו ולאחריו.
2. בנוסף לכך, מעוררות נסיבות העניין המיוחדות לתיק זה חשש משימוש לרעה בתוכן עדותה של המתלוננת כדי לחמשיך ולפגוע בפרטיותה ובפרטיות בני משפחתה, וכן מפני ביזויה

בחקירות אשר צפויות להיות בלתי רלבנטיות בעליל ושנועדו לשמש כלי בידי הנאשמים וחבורתם כדי להפוך אותה ממתלוננת לנאשמת, כביכול.

3. חששות אלה, ובמיוחד החשש מפני קהל בריונים שצפוי להגיע לדיוני בית-המשפט, כשם שהגיע לדיוני בית-המשפט קודמים בהם נטלה המתלוננת חלק, מרתיעים את המתלוננת ממתן עדות. על אחת כמה וכמה ברור, שיש בחששות אלה כדי להרתיעה ממתן עדות חופשית. חששות אלו התחזקו לאחרונה לאור עמדת הגורמים האמונים על הביטחון בבנק שעדים לאחרונה להתעצמות הפעילות חמטרידה והמסיתה, אשר גורמת, כמו בפעמים קודמות, גם לעליית מדרגה באלימות המילולית והפיזית כלפי בנקאים בסניפי בנק לאומי השונים ברחבי הארץ.

4. כיוון שכך, מתבקש בית-המשפט הנכבד להורות על שמירת עדותה של המתלוננת בדלתיים סגורות לפי הוראת סעיף 68(ב)(7) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ב – 1984 (להלן – "חוק בתי המשפט"). בנוסף ומכוח סעיף 6 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א – 2001 (להלן – "חוק זכויות נפגעי עבירה"), והיותה של המתלוננת "נפגע עבירה" – להורות כי עדותה תישמע באמצעות היועדות חזותית מחוץ לבית-המשפט.

רקע עובדתי

5. ברקע הבקשה עומדים שני אירועים בחס הגיעה המתלוננת בעבר לבית-המשפט בקשר לפרשה זו: האחד- דיון שהתקיים ביום 18.6.15 בבקשה לפי החוק למניעת הטרדה מאיימת שהגישו בנותיה של המתלוננת נגד ברק כהן, ערן ורד ואיליה מרשק. השני – דיון שהתקיים ביום 4.12.16 בבקשת המתלוננת להרחיק ממנה את אמנון פורת (אשר היה מיוצג באותו דיון על ידי ברק כהן), הכל כפי שיפורט להלן.

6. **האירוע הראשון:** ביום 16.6.15 הוגשה בקשה לפי החוק למניעת הטרדה מאיימת, ובו ביום נתן בית משפט השלום צו ארעי שעליו התנוסס הכיתוב "בדלתיים סגורות". למחרת חיום, ולמרות הכיתוב על הצו, הועלה לפייסבוק של "באים לבנקאים" פוסט שכלל, בין היתר, את הדברים הבאים: "ימחר, חמישי 18.6 בשעה 10.30 מנכליית בנק לאומי הגנבים – רקפת הגנבת רוסק עמינו תופיע בבית משפט השלום בת"א, באולמה של השופטת טל לוי ותבקש להוציא צו הרחקה נגד עו"ד ברק כהן. הכניסה חופשית לציבור! בואו לראות את הגנבת בדיאלוג שביקשנו כבר מזמן לקיים איתה".

הדיון אכן התקיים בדלתיים סגורות, אך כבר בדרכה לאולם, וביתר שאת בצאתה של המתלוננת מהדיון, ובמיוחד בעת שניסתה להיכנס לרכבה, תקפו הנמצאים במקום אותה ואת היועץ המשפטי של הבנק דאז עו"ד חנן פרידמן, דחפו אותם וניסו למנוע מהם להיכנס לרכב, וזאת כתוצאה ישירה של הסתה פרועה שקדמה לדיון. לאחר מכן, חלמו האנשים באגרופיהם על הרכב וחסמו את דרכו בניסיון למנוע את נסיעתם מהמקום.

7. **האירוע השני:** ביום 28.11.16 הגישה המתלוננת בקשה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת נגד אמנון פורת. בו ביום נתן בית משפט השלום בתל אביב צו זמני, וזימן את הצדדים לדיון ביום 4.12.16. ברק כהן, שייצג את אמנון פורת בהליך זה, פרסם את דבר הבקשה והדיון,

וקרא לציבור להגיע כדי לתמוך במר פורת. ביום 4.12.16, הגיע לבית המשפט קהל אנשים, שצבא על דלתות אולם המשפט. בפתח הדיון, ולאחר שברק כהן ביקש להתיר לתומכיו של אמנון פורת להיכנס לדיון, קבע בית המשפט כי הדיון יתנהל בדלתיים סגורות, ועל כן לא התאפשרה נוכחותם של אותם אנשים בדיון עצמו. במהלך הדיון התפרץ פורת בבית המשפט ולאחר מכן יצא מן האולם, אך צעקותיו מחוץ לאולם, שכוונו לתומכיו, נשמעו גם בתוך האולם. בסיום הדיון קבע בית המשפט, כי חצו הזמני יעמוד בתוקפו עד להחלטה אחרת. הצו אסר על אמנון פורת, בין היתר, להימצא במרחק הקטן מ-200 מטרים מהמתלוננת. דקות ספורות לאחר סיום הדיון, נפלו המתלוננת ואחרים שהיו עמה קורבן לתקיפה אלימה ומפחידה של מר פורת ותומכיו. עם צאתה של המתלוננת מאולם בית-המשפט, התקבץ קהל אנשים סביב המתלוננת ומי שהיה עימה, הצר את צעדיהם ואף דחף אותם על מנת להגיע למתלוננת. במהלך אירוע זה, המשתתפים צילמו את המתלוננת, וקראו לעברה קריאות גנאי כל הדרך לחניון שבו היה רכבה. עם כניסתה של המתלוננת לרכב, יחד עם היועץ המשפטי של הבנק דאז, עובדת נוספת של הבנק שהייתה עימה ונהגה, החלו המשתתפים לנסות לפתוח את הדלתות שהיו נעולות ולדפוק על רכבה של המתלוננת בעוצמה שגרמה לנמצאים בו לחשוש מניפוץ השמשות. חלק מהמשתתפים באירוע אף נשכבו על הקרקע לפני גלגלי המכונית על מנת למנוע את נסיעתה מהמקום. כל אותה עת, צעקו המשתתפים לעבר המתלוננת והאנשים שהיו עימה: "גנבת", "נבלות", "שתישרפו בגיהינום", "למי הביתה", "השתמשת בבנות שלך", "מושחתת", "בושה", וביטויים קשים נוספים, לרבות איומים, כשהם מלווים את צעקותיהם ברעש משרוקיות רם. אמנון פורת, עמד מחוץ לחלונה של המתלוננת, צעק לעברה "מה עשית לי, הרסת לי את החיים", הצמיד את הכרזים אותם הוא נוהג לחלק בגנותה של מרשתי לרכבה ועודד את המשתתפים להמשיך בפעילות. מדובר היה באירוע אליס, מפחיד ומטלטל, שבמהלכו חשו יושבי הרכב סכנה לחייהם.

8. יודגש כי, אירועים אלו התרחשו למרות תיאום מוקדם שנערך מול משמר בתי-המשפט ולמרות מאמצים של מאבטחי בית-המשפט למנוע את האלימות. ברור על פניו, שמול המון שמוסת בציונות על ידי אנשים שמגדירים עצמם כאנרכיסטים ואשר מעוניינים ליצור אירועי אלימות, הן כלפי המתלוננת והן כלפי עובדי הבנקים, אין למשמר בתי המשפט יכולת ממשית.
9. בשל אותם אירועים, נאלצה המתלוננת להימנע מלבקש בקשות נוספות לצווי הרחקה נגד אדם מסוים הקשור לתיק, וזאת למרות שרמת ההטרדות והפגיעה בפרטיותה ובפרטיות בני משפחתה, מתעצמת על-ידו כל העת והיא ממשיכה גם בימים אלה ממש (עניין זה לא יפורט בהרחבה מפאת חוסר הידיעה של המבקשת באם בית-המשפט נחשף לעובדה זו אם לאו).
10. על עניין מרכזי זה יש להוסיף את דברי החסונה החמורים, כפי שפורסמו בסרטון שהופץ במרשתת, מפיו של אדם מסוים הקשור גם הוא לתיק הקורא ל"השמדה טוטלית" של הבנקים ועוזריהם. אותו אדם אף פרסם לאחרונה פוסט בפייסבוק ביחס למספר אנשי עסקים וביניהם ראם עמינח (בעלה של המתלוננת) וכתב כך: "...אני בונה את העתיד שלי על הגופות שלהם..." (אף עניין זה לא יפורט בהרחבה מפאת חוסר הידיעה של המבקשת באם בית-המשפט נחשף לעובדה זו אם לאו).

11. מציאות עגומה זו גרמה לכך, שלמרות ההטרדות הנמשכות, לרבות הסתה לאלימות, שמועלית לרשתות החברתיות על-ידי גורמים הקשורים בחבורה המתקראת 'באים לבנקאים', לא ננקטים על-ידי המתלוננת ו/או הבנק הליכים כלשהם, ולמרבה הצער גורמי האכיפה להם נמסר מידע על הפעילות העבריינית האמורה, שמגלמת עבירות מרובות של "הטרדת עד" ו"שידול" לביצוע עבירות חמורות אחרות, נמנעים מלנקוט בפעולה עצמאית כלשהי, בהתעקשותם כי – קודם לכל על המתלוננת להגיש תלונה על האירועים במשטרה – דבר שאין לו היתכנות ולא יעלה על הדעת לאור לקחי העבר.

12. **עיקרם של דברים: המתלוננת חוותה אירועים קשים ומפחידים, בעת שהגיעה פעמיים בעבר לבית-המשפט בקשר לפרשה זו.**

13. **ברי כי, על רקע אירועים קשים אלה יש מקום לחשש רציני וכבד בדבר דרך התנהגותם של תומכי הנאשמים גם במועדים הצפויים לשמיעת עדותה של המתלוננת, ויש יסוד מוצק להערכה, כי לפני הדיון ואחריו, כמו גם בזמן הדיון – אם יתקיים בדלתיים פתוחות – תהיה אווירה של הפחדה ואיום, אשר קרוב לוודאי תרתיע את המתלוננת מעדות.**

14. להשלמת החלק העובדתי ראוי להזכיר את ההנחיית פרקליט המדינה מסי 14.7 – "סיוע לקורבן עבירה ולעדי תביעה בהליך הפלילי", בה נקבע:

"הגנה על עדים בבית המשפט

הפרקליט המטפל בתיק יסביר לקורבן העבירה ולעדי התביעה את סדרי הדיון ודיני הראיות הנוגעים לעדותם במשפט, ויבהיר להם כי בית המשפט חייב לדאוג לכך שלא יפגעו בגין עדותם [...] הפרקליט יבקש דיון בדלתיים סגורות לשם הגנה על קורבן העבירה או עד תביעה, על פי סעיף 68 לחוק בתי המשפט [...] כאשר הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חופשית או מלהעיד כלל (ס"ק 7)."

15. לאור כך, ולאור קיומם של טעמים נוספים עליהם לא ניתן להרחיב בבקשה זו, פנתה ב"כ המתלוננת (עו"ד אפרת ברזילי) לב"כ המאשימה (עו"ד דפנה יבין) בבקשה כי תפעל לשמיעת עדותה של המתלוננת בדלתיים סגורות ובאמצעות היוועדות חזותית. דא עקא, המאשימה סירבה להיענות לבקשה זו, בטענה כי בתי-המשפט נוהגים לפרש באופן צר את החריגים לכלל פומביות הדיון המתירים שמיעת עדות בדלתיים סגורות, במיוחד שעה שמדובר בתיקים בעלי עניין ציבורי. כן טענה המאשימה כי אין בסיס חוקי לשמיעת עדותה של המתלוננת באמצעות היוועדות חזותית.

16. בכל הכבוד, נראה למבקשת כי המאשימה שגתה בעמדתה זו, הכל כפי שיפורט להלן.

17. טרם סיום פרק זה העוסק ברקע העובדתי יצוין כי, בעקבות החששות האמורים לעיל יזמה ב"כ המבקשת פגישה עם ב"כ המאשימה ופרקליטת המחוז, בה סוכם כי פניה בעניין תועבר "כמקובל" לגורמי הביטחון בהנהלת בתי-המשפט אשר "אבטחת עדים והסמכויות לביצוע האבטחה בבית-המשפט נתונות להם" (כך, נוסח מכתבה של ב"כ המאשימה לב"כ המבקשת לאחר הפגישה). פניה זו אכן הועברה וקב"ט הבנק אף פגש את גורמי הביטחון האמורים,

אלא שאמצעי ההגנה שהוצעו רחוקים מלספק מעטפת הגנה ראויה לנוכח האיומים הקיימים והסכנה המוחשית למתלוננת.

סגירת דלתיים בשל הרעת המתלוננת

18. בסעיף 68 לחוק בתי המשפט, העוסק בפומביות הדיון, קבע המחוקק רשימה סגורה של נסיבות אשר בהן רשאי בית המשפט להורות על קיום דיון בדלתיים סגורות. וכך נקבע בין השאר:

"פומביות הדיון

68. (א) בית משפט ידון בפומבי.

(ב) בית משפט רשאי לדון בענין מסויים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

[...]

(7) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל."

19. על תכלית סעיף 68(7) עמד בית המשפט בת"פ 10279/98 מדינת ישראל נ' גלית מזרחי, פ"ד תשנח (3) 251:

"מטרתו של סעיף משנה (7) הייתה למגר את התופעה, עליה עמדה ועדת שמרון ומפניה התריעו גם שופטי בית-המשפט המחוזי בירושלים בתזכירם לוועדה, של חששו של עד מפניהם של היושבים באולם בית-המשפט ומחלכים עליו אימים."

20. וכך נאמר בעניין זה בוועדת הכנסת, אשר דנה בהוספת הסעיף האמור:

"לצערינו קיימת מציאות בבתי המשפט, במשפטים מסויימים, כאשר מעורבים בדיון אנשי העולם התחתון, שמתיישבים בשורה הראשונה בריונים ואנשים מאיימים וכמעט אינם עושים שום דבר, אינם מפרעים עד כדי שצריך להוציא אותם מבית המשפט, אינם מאיימים על עדים, הם רק יושבים ושולחים מבטים זועמים ומחליפים ביניהם ליחשופים שמרתיעים אנשים מלהעיד. גם אני חסין גדול של פומביות הדיון. זהו כלל גדול בתורה של עשיית הצדק. אבל כלל גדול אף יותר הוא שיתקיים דיון בכלל ושיבואו עדים."

[...]

הממשלה הציעה מה שהציעה, ובצדק, שבמקרה הזה יכול השופט להחליט שהדיון יהיה בדלתיים סגורות, כי הוא לא יכול להשתחרר מן הציבור הבריוני שבא לצפות במשפט לא כדי ללמוד, לא כדי להתחנך, אלא כדי לאיים על עדים בעצם נוכחותו שם" (ראו דברי הכנסת 90 (1980), בעמ' 1104-1105).

21. ויודגש, אין צורך בקיומה של סכנה מוחשית, אף שזו בוודאי מתקיימת בענייננו לאור הנסיבות שפורטו לעיל, אלא די בקיומו של חשש סובייקטיבי אשר עשוי להרתיע את העד ממתן עדות חפשית:

"יש מקום להתייחס גם לחששם הסובייקטיבי של העדים הפוטנציאליים. הרף הקבוע בסעיף 68(ב)(7) לחוק בתי המשפט אינו גבוה, ודי בכך שבית המשפט יראה צורך בכך" כדי להורות על מסירת עדות "בדלתיים סגורות". אם העדויות הפוטנציאליות הן של עדים רלוונטיים כמוסבר לעיל, יש מקום לבחון – בדלתיים סגורות – אם אכן מקנן בהם חשש שיקשה עליהם למסור עדות חופשית ומלאה. אם בית המשפט ישתכנע בקיומו של חשש סובייקטיבי כאמור, יש מקום להורות על מתן עדותם בדלתיים סגורות. (תאק (ת"א) 8278-07-12 יוניטרול בע"מ נ' חבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (08.04.14))

(ראו בעניין זה גם ב"ש (מחוזי י-ם) 4553/08 מדינת ישראל נ' אהוד אולמרט (09.05.08); ברע (י-ם) 4098/02 הפטריארכיה הלטינית בירושלים נ' מארי פאלין קנגהאם (23.07.02))

22. בהתבסס על סעיף זה סברו בתי המשפט כי יש מקום לסגירת דלתיים במגוון של נסיבות: חשש של עד ממתן עדות בתיק שעניינו שוד מזוין ועבירות נוספות (ת"פ (חי) 6312-03-09 מדינת ישראל נ' מסאלחה (13.07.10)); חששם של עדים מחשיפת המרשם הפלילי שלהם (בשי"פ 5881/06 שלמה בניזרי נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(1) 684); חשש מפגיעה חמורה בפרטיותה ובצנעת חייה של עדה (תפ (חי) 7063/08 איריס מיון, חב' החדשות ערוץ 10 נ' מדינת ישראל (21.05.09)); חשיפת פרטים אישיים בין בני זוג. יצוין כי באותה פרשה העלה בית המשפט הנכבד בעצמו את האפשרות כי נסיבות המקרה נכנסות בגדר סעיף 68(ב)(ד), לאחר שהצדדים לא העלו טענה זו מיוזמתם (בר"ע (ארצי) 43560-09-16 פלונית נ' פלוני (05.01.17)); ועוד.

23. ויובהר – אין חולק בדבר חשיבותו של עקרון פומביות הדיון, וכי על דרך הכלל לא יורה בית המשפט על סגירת הדלתיים. אלא, שבנסיבות המקרה שלפנינו נכנס עניינה של המתלוננת במובהק בגדר החריג לכלל שקבע המחוקק, מתוך רשימה סגורה ומצומצמת. משמע, המחוקק גילה דעתו כי בנסיבות בהם מתנגש האינטרס הציבורי בפומביות הדיון עם זכותו של עד להעיד באופן חופשי ומשוחזר מלחצים, גוברת זכותו של העד. פשיטא, שהאינטרס הציבורי מוצא את מקומו לא רק בקיומו של דיון פומבי, אלא גם, ולעתים יותר, בקיומו של הליך תקין המאפשר לעד להעיד ללא מורא אודות העבירות שבוצעו כלפיו.

24. יתר על כן, האינטרס הציבורי בפומביות הדיון יכול לבוא על סיפוקו בפרסום אותם חלקים מעדות המתלוננת, שבית המשפט הנכבד ימצא כי יש בהם עניין לציבור.

25. משכך, ועל-מנת לאפשר מתן עדות חופשית, בנסיבות מרתיעות ומאיימות אלה, מתבקש בית-המשפט להורות על שמיעת עדותה של המתלוננת בדלתיים סגורות.

טעם נוסף להרתעת המתלוננת: סגירת דלתיים בשל החשש מפגיעה בפרטיות המתלוננת

26. ישנם נתונים המלמדים על כוונתם של הנאשמים להפוך את חקירתה של המתלוננת למביכה ופוגענית במידה מירבית, באמצעות הפרחת בדיות וכזבים, כפי שהם עושים כל העת, תוך הרחבת היריעה לנושאים שאינם רלבנטיים.

27. דוגמא מקוממת מאין כמוה לכיוון חקירה פוטנציאלי, שכל כוונתו רעה, יש בפרוטוקול דיון מיום 29.3.17 שבו נאמר: **"למשל הגיע אלי מידע על מאהב של רקפת עמינוח, ואני אראה את זה במשפט"**. צילום מסך של הפרוטוקול, כשרק המשפט הזה מודגש וברור לקריאה, הועלה לעמוד הפייסבוק של "משפט הבנקאים", בו עולים עדכונים שוטפים מתוך הדיונים ומתוך החליף. בצמוד לצילום מופיע הכיתוב: **"עוד לא התחלנו"**, ואיך זיל גמור.
28. ברי כי, אין לפיסת מידע שכזו – מבלי להידרש לנכונותה – כל רלוונטיות לחליף המתנהל נגד הנאשמים. המטרה הבלעדית של חקירה כזו היא פגיעה במתלוננת, ביוזיה והעמדתה במבוכה.
29. וזו דוגמא קשה אחת בלבד, שאין בה כדי למצות את הפגיעות המתוכננות והצפויות למתלוננת במהלך עדותה.
30. לטענה זאת השיבה המדינה, במכתבה המוזכר לעיל, לח"מ כי תתנגד לשאלות שאינן רלוונטיות. אלא שמדובר בהיתממות ובחטאיות מדרך פעולתם הצפויה של הנאשמים וקחל תומכיהם שצפוי להיות באולם, שכן די להם בכך שהשאלה תישאל ואין להם כל עניין בתשובת העדה. די בשאלה המכילה בחובה פרט עסיסי מעין זה שהופרה לחלל האולם (מופרך ובלתי רלוונטי ככל שיהיה) כדי לגרום לביזויה וחשפלתה של העדה.
31. בנוסף, ראוי לשקול גם כי אישום 1 עוסק, בין היתר, בפגיעה בפרטיותה של המתלוננת ובפרטיות מקורביה. לדעתה של המתלוננת, יש סכנה ממשית שקיום הדיון בדלתיים פתוחות יגרום לפגיעה נוספת וקשה בפרטיותה ובפרטיות הקרובים לה. מטבע הדברים, אמורה עדות המתלוננת לכלול התייחסות לעניינים פרטיים: פעילות פרטית, מקום מגורים, תגובות הנפגעים על הפגיעה בהם והשפעת הפגיעה על חייהם וכיו"ב עניינים הקשורים בעבירה ונוגעים לפרטיותם של המתלוננת ומקורביה.
32. פשיטא, שלאור עמדתם "האידיאולוגית" של הנאשמים ותומכיהם, יש חשש רב שפרסומם של פרטים כאלה יגרום לחתגברות הפגיעות במתלוננת ובמשפחתה.
33. הגנה על פרטיותו של עד היא בעלת חשיבות רבה, ויש להקפיד בה אף יותר מאשר בהגנה על בעל דין או על נאשם. במסגרת כך ראוי להזכיר את סעיף 6 לחוק זכויות נפגעי עבירה, הקובע כי:

"6. במהלך החליף הפלילי זכאי נפגע עבירה .

(1) להגנה, ככל הניתן ועל פי הצורך, מפני החשוד, הנאשם או הנידון ומפני שלוחיו או מקורביו."

לעניין זה כבר קבע בית המשפט כי מכוח סעיף זה זכאי נפגע עבירה גם להגנה על פרטיותו:

"סעיף 6 לחוק אף קובע מהן ההגנות מכוח החוק להן זכאי נפגע עבירה וניתן לומר כי הגנה על פרטיותו, כמו גם שמו הטוב נכללת אף היא במסגרת האמור בסעיף 16(1) לחוק." (בע"מ (ת"א) 2989-06-17 אריה טויטו נ' פרקליטות מחוז תל אביב (22.04.18))

34. ברור, ולא נפרט, שאין להקיש מההסדר בעניינו של מי שלכאורה עבר עבירה ועלול להיפגע מהפרסום להסדר בעניינו של קרבן העבירה שעלול להיפגע מהפרסום. הדברים בולטים במיוחד כשהעד נפל קורבן לפגיעה בפרטיות, ויש חשש מבוסס שעדותו בדלתיים פתוחות תוסיף על הפגיעה בו. יש לשמור על פרטיות הקרבנות שכבר נפגעה ולמנוע את העצמת הפגיעה. כמו כן יש למנוע הרתעה מהגשת תלונות. אבחנה זו הוכרה בהנחיית פרקליט המדינה 14.18 (סעיף 12 ד), העוסקת באיסור פרסום, וניתן ללמוד ממנה גם לעניינו:

"כאשר מדובר בעדים ומתלוננים, קיים חשש שהפגיעה בפרטיות כתוצאה מהפרסום תרתיע מהגשת תלונות עתידיות או מתן עדות חופשית. גם בעובדה כי עדים, מתלוננים או צדדים שלישיים הם חלק מן ההליך הפלילי שלא באשמתם, יש לראות בפגיעה בפרטיותם כחמורה יותר. נוכח השיקולים האמורים, כאשר מדובר בעדים, מתלוננים וצדדים שלישיים, יש לתת משקל יתר לפרטיותם."

35. יפים לעניינו גם דבריה של חשופטת ארבל בע"פ 9150/08 (פסקה 10 לחוות דעתה):

"...הגשת תלונה ולאחריה מסירת עדות בגין עבירה, כל עבירה, אינה עניין של מה בכך, והיא כרוכה בקשיים ולבטים רבים ומלווה בחששות כבדים בכל אחד משלביה. עובדה זו, וכן האינטרס הציבורי בהגנה על החברה מפני עבריינים ובהבאתו לדין של מי שפשע, מחייבים את כל גורמי האכיפה לסייע בידי נפגעי העבירה ולמנוע מצבים שירתיעו מתלוננים להביא את עניינם בפני רשויות החוק. על מערכת המשפט, בצד שמירת זכויות הנאשם בהליך המתנהל נגדו, גם לפרוש חסותה על נפגעי עבירה באשר יהיו, הפונים אל רשויות האכיפה להתלונן, והעומדים על דוכן העדים חשופים בצריח בסיטואציה קשה ביותר. קיימת חשיבות בכך שלנפגעי העבירה יתאפשר לומר את דברם ללא מורא, תוך כלכל צעדיהם לפי בחירתם וצו מצפונם, על מנת שיובטח כי תימנע מהם "טראומה חוזרת" בעת בירור עניינם. כך בשדה המשפט המהותי וכך בשדה המשפט הדיוני."

36. בטרם סיום נקודה זו נשוב ונדגיש – סגירת הדלתיים אין משמעה בהכרח "החשכת" הדיונים והטלת איסור פרסום גורף על כל פרטי עדותה של המתלוננת בתיק. אלא, שסגירת הדלתיים תאפשר לחסוך מן המתלוננת את הפגיעה הקשה והמידית בפרטיותה בדיון הפומבי, מבלי שתמנע את האפשרות לפרסם בתום הדיון את אותם חלקים בעדותה שהם בעלי עניין ציבורי. משכך, אפילו אם חלקים מעדות המתלוננת יהיו בעלי עניין ציבורי, האינטרס הציבורי שבפומביות הדיון יבוא על סיפוקו בפרסום אותם חלקים לאחר בחינה. אך אין לאפשר מצב בו בדיות שנועדו להעצים את הפגיעה בפרטיות ואת רמת ההסתה יפורסמו בלי שום בחינה מוקדמת, שכן זוהי בדיוק מטרת פעילותם העבריינית של הנאשמים, והדבר אף יוצר חשש ממשי לפגיעות נוספות וחדשות. מיון כזה אפשרי רק אם יתקיים הדיון בדלתיים סגורות ואחריו תתקבל החלטה, שתאזן כהלכה בין פומביות הדיון לבין פרטיותם של המתלוננת, בני משפחתה, ואחרים.

37. לפיכך, מבוקש כי הדיונים בהם תעיד המתלוננת יתקיימו בדלתיים סגורות.

שמיעת עדות באמצעות היוועדות חזותית

38. בנוסף, מטעמים שחלקם זהים לטעמים אשר פורטו לעיל ושחלקם אחרים ושיפורטו להלן – מתבקש בית-המשפט הנכבד לקבוע כי, לאור היותה של המתלוננת "נפגע עבירה", כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה, תובטח לה הגנה מפני מגע וקשר בלתי נחוץ בינה לבין הנאשמים בבית-המשפט, כקבוע בסעיף 6 לחוק זכויות נפגעי עבירה, וזאת על-ידי כך שתעיד מחוץ לבית-המשפט באמצעות היוועדות חזותית.

39. כמוזכר לעיל, סעיף 6 לחוק זכויות נפגעי עבירה קובע את ההגנות להן זכאי נפגע עבירה במהלך ההליך הפלילי. בין ההגנות אותן מונה החוק, מוזכרת זכותו של נפגע עבירה להגנה "ככל הניתן" מפני מגע או קשר עם הנאשם, שלוחיו, או מקורביו:

"הגנה

6. במהלך ההליך הפלילי זכאי נפגע עבירה -

(1) להגנה, ככל הניתן ועל פי הצורך, מפני החשוד, הנאשם או הנידון ומפני שלוחיו או מקורביו;

(2) לקבל בבית המשפט, ככל הניתן, הגנה מפני מגע או קשר בלתי נחוץ בינו לבין החשוד, הנאשם או הנידון, שלוחיו או מקורביו."

40. וכך נאמר בדברי ההסבר לסעיף זה, אשר נכלל בנוסח שונה מעט ב"הצעת חוק זכויות נפגעי עבירות בהליך הפלילי, התשס"א-2001" (הצעת חוק 2978 מיום 21.02.2001):

"סעיף קטן (א) מגדיר את זכותו של נפגע עבירה להגנה מפני חפוגע, משפחתו, שלוחיו או מקורביו, בכפוף למגבלות היכולת הסבירות של הרשויות. נפגעי עבירות רבים חשים מאוימים על ידי מי שחשוד או נאשם כפוגע, וחוששים מפני המפגש עמו או עם מי ממקורביו בזמן הדיונים בבית המשפט.

סעיף קטן (ב) מוסיף [...] חזכות להפרדה פיזית, ככל הניתן, בין הנפגע לפוגע, שלוחיו או מקורביו בעת ההמתנה לדיונים ותוך כדי הדיונים בבית המשפט."

41. סעיף זה משתלב במגמה הכללית העולה מחקיקת חוק זכויות נפגעי עבירה, השמה דגש על נפגע העבירה, ורואה בהגנה עליו אחת המטרות המרכזיות של הדין הפלילי:

"הרעיון המרכזי עליו יסד עצמו החוק, הוא זה "הרואה בתפקידו של הדין הפלילי כדין שנועד לחגן לא רק על החברה בתור שכוז, אלא גם על יחידה" (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418, 439 (2002)). "נפגע העבירה", הוסיפה חשופטת נאור וקבעה באותה פרשה "אינו עוד נטע זר או 'בן חורג' בהליך הפלילי; לפי התפיסה הרווחת היום אין לראות עוד בענינו של הנפגע כענין שחשורבב לתוך ההליך הפלילי מטעמי נוחות ועילות, רק כדי להקל על הקורבן להיפרע מהפוגע ולמנוע כפל הליכים. ההליך הפלילי המגן על זכויות הפרט- הנאשם, מגן גם על זכויותיו של הפרט-הנפגע. ההגנה היא באמצעות ענישתו של הפוגע"

[...]

הסדרים שונים משמשים בהגשמת תכליתו של החוק. ניתן לסווגם למספר קבוצות. קבוצת ההוראות הראשונה נועדה להבטיח לנפגע העבירה הגנה מפני מבצע העבירה ושלוחיו במהלך ההליך הפלילי (סעיפים 6-7 לחוק). אמנם, כל אדם זכאי להגנת הרשויות מפני פגיעה זו, אולם, "ניסיון החיים מוכיח כי במקרים מסוימים הנאשם עלול לבקש לחזור ולפגוע בקרבן או בבני משפחתו, בין משום שאולי הוא סבור כי לא הצליח להשלים את מלאכתו, בין על מנת להעצים את היקף הסבל והנוק או על מנת לנסות להלך אימים על הקרבן מפני הגשת תלונה או עדותו נגדו" (עמנואל גרוס "תזכויות החוקתיות של הקרבן" מחקרי משפט י"ז 419, 442 (2002))." (ע"פ 2393/06 חמוד נ' מדינת ישראל (20.11.07))

42. בהקשר זה יוער כי, הדין מכיר במצבים בהם תותר העדה שלא בפני הנאשם, במטרה להגן על נפגע העבירה, להימנע מלגרום לו נזק נוסף, ולהקל עליו את מתן העדות. כך למשל, בחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח-1957 (להלן – החוק לתיקון סדרי הדין):

"עדות מתלונן שלא בפני הנאשם"

2ב(א). במשפט פלילי בשל עבירת מין או בשל עבירת סחר בבני אדם רשאי בית משפט להורות, בין מיוזמתו ובין לבקשת בעל דין או המתלונן, ואם היה המתלונן קטין גם לבקשת הורהו, לפני מתן העדות או במהלכה, שמתלונן ימסור את עדותו שלא בנוכחות הנאשם אלא בנוכחות סניגורו, אם נוכח שמסירת העדות בנוכחות הנאשם עלולה לפגוע במתלונן או לפגום בעדות; עדות שלא בנוכחות נאשם תינתן מחוץ לאולם בית המשפט או בדרך אחרת שתמנע מן העד לראות את הנאשם.

[...]

עדות קטין או חסר ישע

2ג(א)(1). במשפט פלילי בשל עבירה המנויה בתוספת רשאי בית המשפט להורות, בין מיוזמתו ובין לבקשת בעל דין, עד קטין או הורהו, לפני מתן העדות או במהלכה, שהקטין ימסור את עדותו שלא בנוכחות הנאשם אלא בנוכחות סניגורו, אם נוכח שמסירת העדות בנוכחות הנאשם עלולה לפגוע בקטין או לפגום בעדות; עדות שלא בנוכחות נאשם תינתן מחוץ לאולם בית המשפט או בדרך אחרת שתמנע מהעד לראות את הנאשם

43. כן ראוי לציין בהקשר זה את האמור בתקנות לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים) (גביית עדות מתלונן בשל עבירת מין שלא בפני הנאשם), תשנ"ז-1996:

4. (א) החליט בית המשפט שהמתלונן יתן את עדותו שלא בנוכחות הנאשם, רשאי הוא להורות שהעדות תישמע באמצעות מערכת טלוויזיה במעגל סגור או בדרך אחרת, הכל כפי שיקבע בית המשפט בהתאם לתנאים הקבועים בחוק לענין מתן עדות מתלונן שלא בנוכחות הנאשם."

44. הסעיפים אשר צוטטו לעיל מתירים לבית המשפט להורות על מתן עדות **שלא באולם בית המשפט, שלא בפני הנאשם, במערכת טלוויזיה במעגל סגור, או בכל דרך אחרת שתמנע את הקשר הישיר בין המתלונן ובין הנאשם ומקורביו.**

45. כאמור לעיל, ב"כ המאשימה סבורה כי המדובר בהוראות חוק ספציפיות וכי אין בסיס חוקי לבקשה זו. אלא שלדעתה של המתלוננת המאשימה מתעלמת לחלוטין מסמכותו הטבועה של בית-המשפט להורות כן ובמיוחד מתעלמת היא מהוראות סעיף 6 לחוק זכויות נפגעי עבירה אשר מחייבות את בית-המשפט לשקול במקרים המתאימים **"ככל הניתן ועל-פי הצורך"**, **"הגנה מפני מגע או קשר בלתי נחוץ"** בין הנאשם, מקורביו ושלוחיו לבין נפגע העבירה.

46. זאת ועוד, **ראשית**, יודגש כי עצם קיומם של סעיפים אלו מלמד כי אף שאין חולק כי זו אינה דרך המלך, המחוקק לא היה סבור כי יש במתן העדות בדרך זו כדי לפגוע מהותית בהגנת הנאשם. אדרבא, באיזון בין זכותו של הנאשם להיות נוכח בחקירת העד, לבין זכותו של המתלונן בנסיבות מסוימות להימנע מהמפגש הטראומטי עם הנאשם ולהעיד באופן חופשי, בחר המחוקק בהגנה על המתלונן והתיר את עדותו מרחוק, **וזאת דווקא מתוך תפיסה כי יש בכך לסייע להגשמת מטרותיו של הדין הפלילי, מבלי שזלויות לכך פגיעה של ממש בהגנת הנאשם.**

וכך למשל נאמר בדברי ההסבר לסעיף 2ב(א) לחוק לתיקון סדרי הדין, המתיר עדות מתלונן שלא בפני הנאשם:

"מטרתו של הסעיף המוצע, לחקל על הקרבן על ידי יצירת דרך חדשה למתן עדותו, בדרך של הפרדה בין הקורבן לבין הנאשם, תוך שמירת העקרונות המשפטיים הכלליים על ידי מתן אפשרות לנאשם לצפות בעדות ולשמוע אותה."

וכן, ביחס לסעיף 2ג(א)(1) לחוק לתיקון סדרי הדין, המתיר עדות קטין או חסר ישע שלא בפני הנאשם:

"הצעת החוק [...] באה לקבוע הסדר מיוחד להעדתם של קטינים במקרים שבהם עדות בדרך הרגילה עלולה לפגוע בקטין המעיד או לפגום בעדותו [...] הדרכים המיוחדות המוצעות, כגון עדות שלא בנוכחות הנאשם, או עדות שלא על דוכן העדים, תאפשרנה לקטינים רבים יותר לבוא ולהעיד בחופשיות, בדרך המתאימה להם. ההסדר המוצע יעצים קטינים שהם נפגעי עבירה בכך שיבטיח כי יעידו ללא מורא נגד אדם החשוד בפגיעה בהם."

47. עוד יש לציין בהקשר זה גם את דברי בית המשפט העליון בע"פ 7900/11 רייפמן נ' מדינת ישראל (11.02.13), שם הלין המערער על ההיתר שנתן בית המשפט המחוזי לעדת תביעה מרכזית להעיד באמצעות כינוס וידאו (Video Conferenc). בית המשפט העליון דחה את ערעורו בנושא, וקבע כי מתן העדות בדרך זו לא פגע בהגנתו (החדגשות אינן במקור א.כ.).

"יתכן כי בענין דגן הקל במקצת בית משפט קמא עם התביעה בשעה שהתיר את עדותה של נציגת חברת J.M.FINN באמצעות VIDEO CONFERENCE. אולם, גם אם ניתן היה להפעיל שיקול דעת שונה בסוגיה זו, אין בכך בכדי לסייע למערער במה שנוגע להכרעת הדין. המערער לא הראה כיצד עצם מתן העדות באמצעות VIDEO

CONFERENCE פגוע בהגנתו. המערער עצמו, בדבריו לפנינו, ציין כי לפי גישתו אין מניעה ממתן עדות בצורה שכזו, מטעמי יעילות וחסכון. על כל פנים, לא נטען, וממילא גם לא הוכח, שמא העדות באמצעות VIDEO CONFERENCE השפיעה על חקביעות העובדתיות וממצאי המהימנות בבית משפט קמא, ואשר המערער, כאמור לעיל, כלל אינו משיג עליהם. לא נגרם איפוא נזק כלשהו למערער באופן מתן העדות, הגנתו במשפט לא נפגעה מכך.

48. **שנית**, יש להודות כי הסעיפים אשר פורטו לעיל עוסקים במתלוננים על עבירות מין וסחר בבני אדם, או בעדים שהם קטינים או חסרי ישע בעבירות המנויות בחוק. משכך, כפי שטענה המאשימה, סעיפים אלה אינם חלים ישירות על ענייננו. אלא, שהתכליות העומדות ביסודם, משמע הגנה על נפגעי עבירה מפני הנזק הנוסף הכרוך במפגש עם הנאשם וקרוביו והרצון לאפשר לנפגעי עבירה להעיד בחופשיות, מתקיימות בנסיבות המקרה שלפנינו ביתר שאת. שהרי, בעוד המחוקק מנח רשימה של עבירות חמורות בהם מעיד קורבן עבירה חמורה לאחר שנחלץ מן העבירה, בענייננו עצם הגעת המתלוננת לבית-המשפט ומתן העדות בפני הנאשמים תהווה חזרה למקום הפשע, בו מתקיים חשש כבד שישוחזרו אותן העבירות, על-ידי אותם גורמים עברייניים, באופן שיש בו לפגוע בקורבן העבירה.

49. הגעת המתלוננת לבית המשפט, תוך מעבר בסמוך לקרוביהם ושלוחיהם של הנאשמים אשר כבר נהגו כלפיה ב אלימות פיזית ומילולית חמורה, ומתן העדות באופן ישיר ובלתי אמצעי מול הנאשמים וקהל חסידיהם אשר הטרידו אותה, הפחידו אותה, ואיימו עליה ועל משפחתה תדיר, **יחזירו את המתלוננת למעמדה כקורבן עבירה ויאלצו אותה לשוב ולחיות על בשרה את השלכות התנהגותם המאיימת והעבריינית של הנאשמים**, התנהגות אשר הביאה להעמדתם לדין בתיק זה מלכתחילה.

בכל הכבוד הראוי, מצב זה אינו מתקבל על הדעת.

50. לדעת המבקשת, חובתו של בית-המשפט להגן על נפגעי עבירה, חובה אשר קיבלה ביטוי מפורש עם חקיקתו של חוק זכויות נפגעי עבירה כאמור לעיל, מאפשרת לבית-המשפט להורות על מתן העדות באמצעות היוועדות חזותית מחוץ לבית-המשפט, באופן שיאפשר למתלוננת להעיד בחופשיות וכן, ובכך העיקר – באופן שימנע ממנה לעבור מחדש את מסכת ההשפלה, הביזוי, האיומים, הבריונות, הסכנה לחיים, הסחיטה וההפחדה, אותה עברה **פעמיים** בעבר בבית-המשפט, ובמספר רב של מקרים מחוץ לו, כמתואר בכתב האישום.

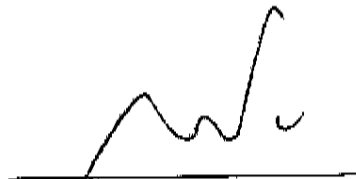
51. לאור כל האמור לעיל, בנסיבות המקרה שלפנינו, באיזון בין זכותם של הנאשמים לחקור את העדה בפניה, אל מול זכותה של המתלוננת להגנה מפני הנאשמים ולהפרדה מהם ככל האפשר, **גוברת זכותה של המתלוננת**. כך, בוודאי שעה שאין בכך פגיעה של ממש בהגנת הנאשמים. אדרבא, כמפורט לעיל, מתן העדות בדרך של היוועדות חזותית יאפשר בנסיבות מקרה זה לממש את מטרות הדין הפלילי, באשר הוא יעניק למתלוננת, אשר היא ומשפחתה נתונים זו תקופה ארוכה למסכת הטרדות ואיומים מצד הנאשמים, קרוביהם ושלוחיהם, הזדמנות אמיתית להעיד באופן חופשי וללא מורא.

52. לפיכך, נבקש כי בית המשפט הנכבד יאפשר למתלוננת להעיד באמצעות היוועדות חזותית מחוץ לבית המשפט.

סוף דבר

53. לאור כל האמור לעיל, ולנוכח גורמי הסיכון הרבים, החשש מאלימות, האפשרות הממשית לפגיעה במתלוננת, האפשרות ש"מפגע בודד" ייקח את החוק לידיהו בעקבות דברי ההסתה שפורסמו, האיומים השונים להם היא נתונה, ועל-מנת למנוע הישנותם של האירועים הקשים אותם עברה המתלוננת ואף החמרתם, מבוקש כי עדותה תישמע בדלתיים סגורות ובאמצעות היוועדות חזותית.

אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להיעתר לבקשה כאמור בעתירתה

איל כהן, עו"ד
ב"כ המבקשת